

TIIVISTELMÄ

Tuokko E. 2002. Perusopetuksen päättövaiheen ruotsin kielen oppimistulosten kansallinen arviointi 2001. Oppimistulosten arviointi 3/2002. Helsinki: Opetushallitus.

Keväällä 2001 järjestettiin Opetushallituksen toimesta toisen kotimaisen kielen kansallinen arviointi perusopetuksen 9. luokan oppilaille. Tavoitteena oli selvittää, miten opetussuunnitelman perusteiden tavoitteet olivat toteutuneet ruotsin kielen A- ja B-oppimäärien opetuksessa. Lisäksi vertailtiin A-ruotsin ja A-suomen oppimistuloksia erityisesti kielen tuottamistaidoissa. Arviointiin liittyvässä asennetiedustelussa selvitettiin oppilaiden suhtautumista ruotsin kieleen ja sen opiskeluun. Opettajille suunnatussa taustatiedustelussa pyrittiin saamaan tietoa opetussuunnitelman perusteiden käyttökelpoisuudesta sekä kurssimuotoisuuden ja jaksojärjestelmän soveltuvuudesta ruotsin kielen opiskeluun.

Ruotsin kielen kirjallisiin kokeisiin osallistui 717 A-oppimäärää opiskelevaa oppilasta ja 2869 B-oppimäärän oppilasta. Suulliseen kokeeseen osallistui neljäsosa otosoppilaista. A-ruotsin otoskouluja oli 25 ja B-ruotsin 69.

A-ruotsin kirjallisen kokeen keskimääräinen ratkaisuprosentti oli 62, A-suomen 59 ja B-ruotsin 53. B-ruotsin tulokseen vaikutti heikentävästi kirjoittamisen koe, joka arvioitiin A- ja B-oppimäärien tasojen vertailtavuuden vuoksi lähinnä A-ruotsin taitoja vastaavia tasokuvauksia käyttäen.

Tekstin ymmärtäminen osoittautui molempien oppimäärien oppilaille keskimäärin helpoimmaksi ja kieliopilliset rakenteet vaikeimmiksi.

Molempien oppimäärien kokeissa tytöt menestyivät poikia paremmin kaikilla kielitaidon osa-alueilla. Erot olivat pienimmät tekstin ymmärtämisessä ja suurimmat kirjoittamisessa. A-ruotsissa tytöt menestyivät poikiin verrattuna suhteellisesti heikoimmin kuullun ymmärtämisessä ja B-ruotsissa suullisessa tuottamisessa. Miltei kaikilla osa-alueilla poikia oli kuitenkin heikosti menestyneiden ryhmässä kaksinkertainen määrä tyttöihin verrattuna. Erinomaisesti menestyneiden ryhmässä suhde oli päinvastainen.

Alueelliset niin läänien, EU-alueiden kuin kuntienkin erot A-oppimäärän tuloksissa olivat vähäiset. Tässä otoksessa oli mukana vain Etelä- ja Länsi-Suomen sekä Lapin läänin kouluja. Lapin läänin tytöt suoriutuivat parhaiten, mutta on todettava että otoksen oppilasmäärä oli melko pieni.

B-oppimäärän kokeen alueelliset tulokset noudattelevat vuoden 1999 englannin arvioinnissa saatuja alueellisia tuloksia: parhaat saavutettiin Etelä- ja Länsi-Suomen lääneissä. Kaupunkikuntien oppimistulokset olivat parempia kuin taajamien ja maaseutumaisten kuntien tulokset.

A-oppimäärän parhaat tulokset saatiin pienissä (< 5 000 asukasta) kunnissa, B-oppimäärän parhaat isoissa (> 25 000 asukasta) kunnissa ja isoissa kouluissa (> 100 9.-luokkalaista).

A-oppimäärän oppilaiden asenteet ruotsin opiskelua kohtaan olivat jonkin verran myönteisemmät (2,9) kuin B-oppimäärän oppilaiden (2,7). Arvot saatiin oppilaiden vastauksista väittämiin asteikolla 1 – 5, jolloin 3 merkitsi neutraalia suhtautumista. Näin ollen molempien oppimäärien oppilaiden asenteet kallistuivat jonkin verran negatiiviseen suuntaan.

Avainsanat: perusopetus, oppimistulokset, arviointi, A-ruotsi, A-suomi, B-ruotsi, asenteet, tekstin ymmärtäminen, kuullun ymmärtäminen, rakenteet, kirjoittaminen, puhuminen